

ČLANCI

INTERVJU

ISTRAŽIVANJA

KNJIGE

VRTIĆ NIJE ČUDESNA MAŠINA ZA ODGOJ DJECE: ODGOJITELJI TREBAJU SURADNJU RODITELJA, NO NEKI VIČU „DAJTE VI TO RIJEŠITE!“

Objavljeno: 20.10.2023

Nastavljajući seriju tekstova „Vrtići se oslanjaju na entuzijazam odgojitelja – ali dokle?“, naša Lidija Čulo piše o problemima i preprekama s kojima se svakodnevno suočavaju radnici u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

„Dragi roditelji, zahvalite odgojitelju kada vam pošalje fotografije – jer to ne čini zato što mora, već zato što želi i zato što je pronašao trenutak kada je to moguće“, podsjetnik je koji stoji ispod stripa koji prikazuje odgojiteljicu kako panično lovi trenutak: „Marko, čekaj! Jedna fotografija za mapu!“. Drugi strip pokazuje roditelja kako ostavlja dijete u vrtiću i govori mu da prestane vikati jer kasni na posao, te poručuje odgojitelju: „Teta uzmite ga!“ Ispod crteža stoji savjet kako pristupiti djetetu i pokazati mu povjerenje koje roditelj ima u odgojitelja. Dio je ove kampanje [Odgovitelj nije teta](#) koju je na društvenim mrežama pokrenula udruga SIDRO. Partnerski odnos roditelja i odgojitelja do sada je bio slabije popraćen u medijima, a detaljnije mu se posvetila **Jelena Županić** u svom radu *Očekivanja roditelja i odgojitelja od međusobne suradnje*. U njemu navodi kako obje strane iskazuju zadovoljstvo odnosom i suradnjom, iako postoje neki aspekti koje su odgojitelji naveli, a koji bi pozitivno utjecali na sve aspekte vrtićkog življenja – poput primjerice, aktivnijeg sudjelovanja roditelja u odgojno-obrazovnom procesu ili balansiranije razmjene informacija i komunikacije o djetetu.

Svi odgojitelji s kojima smo razgovarali više puta su isticali kako su uglavnom zadovoljni odnosima s roditeljima. „Uglavnom su zahvalni i razumiju u kakvim uvjetima radimo – iako čak ni ne vide puno toga kroz što mi prolazimo“, ističe Antonija. No, zanimalo nas je što je s onim roditeljima na dva kraja spektra, jer smo u razgovorima s odgojiteljima i prateći komentare na društvenim mrežama uočili da nezadovoljstvo iskazuju oni koji pod budnim okom drže situaciju u vrtiću i svaki korak odgojitelja i djeteta, te da postoje i oni koji svojom neangažiranošću otežavaju odgojiteljima ionako već tešku situaciju. Odgojitelji tvrde kako je s jedne strane tu dio roditelja koji želi držati sve konce u rukama i kod odgojitelja stvara dojam da, kako kaže Dubravka, „sve mogu sami preko Googlea saznati i podcjenjuju odgojitelja, struku, školovanje i

kompetencije“, a s druge strane su tu oni roditelji koji sve prebacuju na institucije i u ruke odgojitelja. S kojim se to problemima u odnosu s roditeljima susreću, na koji način im to otežava posao i kakve posljedice to možebitno ima na djecu, porazgovarali smo s odgojiteljicama Zrinkom (50) i Dubravkom (56) koje su svojedobno bile aktivne članice sindikata, Antonijom (60) te Anom (34) koja se nakon faksa zaposlila u struci – no, nakon nekoliko godina rada u vrtiću odlučila je dati otkaz i tražiti drugi posao.

„IMA ONIH KOJI OD ODGOJITELJA OČEKUJU DA SVE ODRADI KAO PO ŠPAGI, DOK SE ISTOVREMENO ŽALE KAKO S DJECOM NE STIGNU NIŠTA.“

Neki roditelji se na društvenim mrežama i forumima žale da su dječje sobe premalene, da vrtići nemaju dvorišta i da su grupe prekrpane – s čime se slažu i same odgojiteljice koje na to konstantno apeliraju. No, neki roditelji istupaju [u medije s insinuacijama i optužbama](#) da su odgojiteljice „otupile na dječji plač“ ili da „drže djecu popišanu i pokakanu dok nije vrijeme za ići doma i onda ih mijenjaju jer znaju da roditelji dolaze“. Također se pitaju „što one rade tamo s tom djecom“, „tko zna kada im uopće presvlače pelene“ i sl.

Foto: [Flickr](#)

Odgojiteljica Ana razočarana je ovim insinuacijama. „Što uopće radim s tom djecom? Konkretno, imam situaciju u kojoj mi je prematalica za pelene u kupaoni. Ujutro tamo presvlačim svako od desetero djece u skupini. Potom ih ponovno presvlačim prije i poslije spavanja i dodatno po potrebi. Kad prematam pelene, moram izaći iz skupine u kojoj su jasličari koji jedva hodaju i oni tehnički ostaju sami u prostoriji. Da se nešto dogodi, postavit će se pitanje: gdje je bila odgojiteljica? A mijenjala sam drugom djetetu pelene. Ne mogu ga fizički ostaviti ili s njim gologuzim i pokakanim trčati po prostoriji. Uvijek je puno djece, a ti si većinom sama – osim ako ne dobiješ nekog pripravnika koji može pomoći. Oni ne znaju koje su njihove šlake, ne mogu se sami obući niti skinuti. Kad dođu u vrtić daješ im doručak, presvučeš ih, vodiš van, vraćaš ih unutra i opet presvlačiš, pereš im ruke, posjedaš ih za stol, svakom pojedinačno moraš hraniti jer oni sami ne znaju i naprave nered po sebi, svakom pojedinačno guliš i režeš voće jer u kuhinji za to nemaju vremena, onda ih opet presvlačiš, mijenjaš pelene, spremaš za krevetić... To je baš fizički posao. A istovremeno se od tebe očekuje da provodiš program, da s njima radiš, pjevaš, igraš se. Većina roditelja ima razumijevanja, pogotovo za male stvari, kad npr. kažem 'Oprostite, repić joj se raščupao na spavanju, nisam ju stigla počesljati'. Ali isto tako ima puno roditelja koji od odgojitelja očekuju da sve odradi kao po špagi, dok se istovremeno žale kako sami doma ne stignu ništa – a imaju jedno ili dvoje djece.“

Dalje objašnjava kako postoje zahtjevi s roditeljske strane koji donekle kompliciraju svakodnevicu, ali se trude izaći im ususret: „Postoje roditelji koji dovode svoje dijete u 10 sati u vrtić, kada se djeca već spremaju da idu van, pa propuste dio vrtićkog programa – na što se, ironično, jedna takva mama žalila mojoj ravnateljici. Druga je inzistirala da njeno dijete ne koristi jednokratne pelene već platnene, za koju je donijela torbicu u koju smo ih trebali stavljati i predati joj na kraju dana. Nimalo praktično i smrdi cijeli dan, ali držali smo se toga. Upravo ona se žalila da ne mijenjamo djetetu pelene jer smo joj na kraju dana vratili dvije umjesto tri, a ispostavilo se da je treća samo ostala zametnuta u vrećici na ormariću. Treća mama je prigovarala jer su djetetu bile blatne cipele, a ona ih nema kad oprati kroz tjedan. Ima roditelja koji sve razumiju i sami prolaze kroz iste situacije doma s djetetom, a ima i onih koji se žale ako se dijete malo uprlja u parku.“

No, i to je možda bolje od situacija u kakvima su bile Anine iskusnije kolegice. Umjesto da najprije s odgojiteljem pokušaju riješiti problem, dio roditelja odmah se obraća ravnatelju, pa čak i ministarstvu, ili to rješava na društvenim mrežama – uzrokujući time kod odgojitelja dodatni stres jer, kako kažu, nikad ne znaju kad će im netko sjesti na vrat zbog problema koji možda to ni nisu, ili su barem lako rješivi bez dizanja nepotrebne buke. „Osobno nasreću nisam imala drastičnih situacija, da je npr. netko prijetio i slično. Jednom se jedna mama žalila ravnateljici jer sam otvorila prozor na kipu, da to uzrokuje propuh. To me baš povrijedilo – zašto nije to mogla reći meni ako joj je smetalo? Uvijek govorimo roditeljima ako postoji neki problem, neka nam se jave, imamo i individualne razgovore, pa ako onda ne uspijemo riješiti problem obratit ćemo se dalje. Tužno je kada nas netko tako ignorira i stvori neugodnu situaciju. Ovo su česte situacije. I u kolegičnom vrtiću je jedna gospođa vidjela otvoren prozor i ni pet ni šest – prijavila to ministarstvu. Mi inače otvaramo prozore kada izlazimo van da se prostorije prozrače. Da je samo to rekla nama, mi bismo objasnili situaciju i problema ne bi bilo“, objašnjava Antonija.

„DOVEDU DJECU U VRTIĆ I S VRATA VIKNU: ‘DAJTE MOLIM VAS, VI TO RIJEŠITE!’“

Još jedan kamen spoticanja u odnosu odgojitelja i roditelja, koji bi načelno trebao biti partnerski, jest osjećaj da dio roditelja sve prebacuje na instituciju vrtića. „Dovedu uplakano dijete u vrtić i s vrata zavape: ‘Dajte molim vas vi to riješite!’“, prepričava Antonija. „Jedna mama se čudila kako je njeno dijete u vrtiću poslušno i disciplinirano, a doma ‘samo što ne skače po zidovima’. Rekla sam joj, kao, kroz šalu, ali ozbiljno: pa kad mu dozvoljavate.“

„Ja sam odgojitelj i k tome majka troje djece“, objašnjava Dubravka. „I uvijek su mi moja djeca bila na prvom mjestu, važnija od posla. Mislim da su se ti standardi danas jako promijenili. Odgoj dolazi od kuće, a mi smo pratioci i pomoć roditeljima. Ako je dijete dobro usmjereno i između roditelja i odgojitelja postoji dobra suradnja, onda je to dobar posao.“

Ana se slaže jer je i sama osjetila teret roditeljskih očekivanja. „Neki očekuju da vrtić obavi sve njihove dužnosti: ostaviš dijete ujutro i pokupiš ga popodne kao formiranu malu osobu. Teško prihvaćaju sugestije da bi trebali dodatno poraditi s djetetom jer to zvuči kao da su loši roditelji, a mnogi ne prihvaćaju pomisao da njihovo dijete ‘zapinje’ u odnosu na svoju dob i vršnjake“, tvrdi. Očekuju da se brinu za njihovo dijete kao da je jedino u skupini, a čim nešto ne ide kako su oni zamislili, prvi su koji će se žaliti ravnateljici, na društvenim mrežama ili u medijima. Podsjetnik je to da često takve priče imaju dvije strane, samo u ovom slučaju ona druga strana šuti i s osmijehom u grču pokušava izgladiti situaciju da ne eskalira.

PREŠUTJETI BOLESTI ILI PROBLEM KOJE DIJETE IMA ŠTETI NE SAMO NJEMU – ZBOG TOGA ISPAŠTAJU I SVA DRUGA DJECA U GRUPI

Sve ovo je samo manji dio problema i nešto što rješavaju u hodu. No, ono što odgojiteljima stvara ozbiljan problem jest to što neki roditelji djecu šalju u vrtić bolesnu ili ih upisuju po redovnom programu, zanemarujući teškoće koje dijete ima, a koje bi mogle iziskivati stručnu pomoć. Tako primjerice Dubravka trenutno u skupini ima 20 djece, od čega je jedno dijete s autizmom (ima asistenta), a jedno je dijete koje odstupa u razvoju.

Foto: [NCPR](#)

„Zamislite da imate dijete koje ne reagira ako mu se ne obratite osobno, imenom, i koje nije u stanju napraviti slijed radnji koje bi u svojim godinama trebalo moći. Npr., njemu ne možete reći

'idi operi ruke' jer on to ne shvaća. Morate mu prvo reći 'idemo u kupaonu', a čak i kad uđete u kupaonu, on neće znati idući korak dok mu to ne kažete. Mi imamo puno situacija u kojima se ne prepozna potreba za asistentom ili poteškoća koju dijete ima – tj. poteškoću prepoznaju odgojitelj ili stručna skupina (pedagog, psiholog, logoped...). Na to se upozore roditelji koji nekad ignoriraju problem. Sretni su što je dijete uopće upisano i ne donose dokumentaciju jer dijete tako nastavlja redovni program. A koliko će to biti teško svima nama jer dijete bude frustrirano jer ne može dobiti dovoljno pažnje, a mi onda pak ne možemo graditi program jer tom djetetu treba netko tko radi individualno s njim... – to nitko ne pita.“

„Dolaze nam s temperaturom, proljevima, ušima... Kad ih nazovemo da dođu po njega, oni ga opet vrate idući dan i što da im kažeš? 'Oprostite, ali mislim da lažete i da dijete sigurno nije ozdravilo za jedan dan?'“, pita se Ana. Dubravka potvrđuje kako se ovo događa češće nego što mislimo: „Često djeci doma daju antibiotike i vrate ih u vrtić. Znam da ljudi rade u teškim uvjetima i ne mogu si dozvoliti bolovanje, ali s druge strane mi moramo zaštititi ostalu djecu. Slali su nam djecu čak i za vrijeme korone – npr. roditelj leži doma u izolaciji i čeka rezultat, a dijete uredno pošalje u vrtić znajući da potencijalno može zaraziti svu ostalu djecu i nas. Otkud uopće ta ideja?“

Antoniji se događala ista stvar. „Imala sam primjer da je dijete s COVID-om bilo u vrtiću. To smo saznali tek kasnije kad je mama poslala potvrdu da je dijete preboljelo COVID i da može ići u vrtić. Mi se čudili kako je preboljelo kad je cijelo vrijeme bilo u skupini, a na kraju se ispostavilo da su ga slali u vrtić i da je imao samo blaže simptome. Kad sam rekla roditelju da su doveli dijete s COVID-om, samo su slegnuli ramenima. U tom trenutku je to već bila gotova priča, nismo mogli ništa poduzeti. Sve je bilo u kaosu, tko bi se još time bavio. Općenito nam se često dešava da djeca dolaze s različitim bolestima, a nemaš ih na osnovu čega ne primiti. To nam najteže pada zbog odgovornih roditelja koji stvarno vode računa – dijete im jednom kihne i ne šalju ga u vrtić, ili nas bar nazovu pa provjere. Bude nam žao zbog njih jer su savjesni i odgovorni, da njihovo dijete koje je zdravo na kraju bude izloženo jer su neki roditelji doveli djecu koja su upitnog zdravlja.“

„VEĆINA RODITELJA NAS PODRŽAVA I TO NAM PUNO ZNAČI.“

„Ima roditelja koji očekuju da ti odradiš sve“, slaže se Zrinka. Međutim, naglašava kako je potrebno razumjeti kako odgojitelje, tako i njih. „Današnji roditelji rade osam sati, uz to provedu još dva sata putujući na posao i s posla, hodaju po sastancima, rade prekovremene, na ugovore na određeno, imaju poslovna putovanja i obaveze – a vrtići ne prate tu promjenu, uglavnom rade do 18 sati. Mnogi roditelji rade dvosmjenski, a da ne spominjem npr. samohrane majke koje rade po dućanima. Toliko su pod pritiskom, u stresu i strahu, da se gube u cijeloj situaciji, a društvo zakazuje u pružanju pomoći i podrške koja im je itekako potrebna.“

#odgojiteljijetela

#zakonZAJEDNO akost

SRETNO, DRAGI RODITELJI, SVE ĆE BITI U REDU

Foto: [Sidro](#)

Ana i Dubravka smatraju kako odgojitelji unatoč kaosu u kojem rade nekim čudom sve uspiju odraditi. „Kad se sve uzme u obzir, mislim da vrtići sasvim u redu funkcioniraju jer se odgojiteljice jako trude i stalo im je do te djece“, tvrdi Ana. „Brinu za njih, imaju društvo, imaju igračke i stotine stvari koje im pravimo i izrađujemo u slobodno vrijeme, ne osjete da im išta fali, iako fali dosta stvari.“ Što se odnosa s roditeljima tiče, svi se vraćaju na prvu reakciju: roditelja ima svakakvih i oni su definitivno također ponekad otežavajući faktor u poslu, ali s većinom njih imaju dobru suradnju i štoviše – dobivaju roditeljsku podršku.

„Tko razumije, razumije“, zaključuje Antonija. „U svakom slučaju, da pokrenemo neku akciju ili dignemo glas, vjerujem da bi nas velika većina roditelja podržala. Roditelji nam znaju reći „Svaka vam čast, ja jedva uspijevam s njih dvoje“ ili „Ja ne bih nikad mogao raditi vaš posao“. Želimo djecu učiti empatiji i sretni smo kada vidimo da to imaju i kod kuće. Kad ih vidim da se međusobno utješe i zagrlje, kada si pomažu u igri ili kad vidim malenog u svojoj grupi, prije nego idemo van, da je kleknuo pred curicu i zakopčava joj jaknu... Ti prizori mi potvrde koliko je lijepo biti odgojiteljica. Roditeljima je drago vidjeti da djeca napreduju i da je to rezultat i našeg truda. To nam je velika podrška, puno nam znači i zahvalni smo. Teško je, ali nam i samo mala pohvala i mali znak zahvalnosti puno znače. Kad imamo to, lakše nam je krenuti u novi dan.“

Objavu ovog teksta podržala je Agencija za elektroničke medije, putem Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama u 2023. godini.

Naslovna fotografija: [Sidro](#)/Radnička prava

Tekst napisao/la:

[Lidija Čulo](#)

TAGOVI:

[djeca](#) [radnice](#) [obrazovanje](#)

VEZANI ČLANCI

< >

„Kad se sagnem po dijete u jaslicama, ne uspravljam se dok ne ode u školu“: Odgojiteljice o bolestima,

Diskriminacija djece po mjestu rođenja: Odgojitelji i roditelji iz svog džepa plaćaju vrtićke potreštine

Tko ovakve odgojitelje ima, za budućnost Njemačke ne treba brinuti

Preporučite članak: